

NATUURTOETS FASE 2 ONTSLUITINGSWEG N261

GEMEENTE LOON OP ZAND

20 december 2010
075470607:0.5
B02043.000023.001B

Inhoud

1	Inleiding	4
1.1	Aanleiding	4
1.2	Doel van de natuurtoets	5
1.3	Leeswijzer natuurtoets	5
2	Wettelijk kader	6
2.1	Gebiedsbescherming	6
2.1.1	Natuurbeschermingswet 1998	6
2.1.2	Natura 2000-gebied	7
2.1.3	Beschermde natuurmonument	7
2.1.4	Onderzoek vergunningverlening	8
2.1.5	Ecologische Hoofdstructuur	8
2.2	Soortbescherming	11
2.2.1	Flora – en faunawet	11
2.2.2	Algemene zorgplicht	11
2.2.3	Verbodsbepalingen	12
2.2.4	Vrijstelling en ontheffing	12
2.2.5	Toetsingsplicht	15
2.3	Overige wetgeving	15
2.3.1	Crisis- en herstelwet	15
2.3.2	Omgevingsvergunning (Wabo)	16
3	Inventarisatie	17
3.1	Huidige situatie	17
3.2	Inventarisatie	17
3.3	Aanwezigheid beschermde gebieden	18
3.3.1	Natuurbeschermingswet	18
3.3.2	Ecologische Hoofdstructuur	18
3.4	Aanwezigheid beschermde soorten	19
3.4.1	Flora	19
3.4.2	Vogels	19
3.4.3	Zoogdieren	20
3.4.4	Amfibieën en reptielen	21
3.4.5	Insecten en overige ongewervelden	22
3.5	Overzicht beschermde soorten	22
3.6	Leemte in kennis	22
4	Beoordeling	23
4.1	Omschrijving werkzaamheden fase 2	23
4.2	Invloeden van het project	23
4.3	Gevolgen voor beschermde gebieden	24
4.3.1	Natuurbeschermingswet	24
4.3.2	Ecologische Hoofdstructuur	24

4.4	Gevolgen voor beschermde soorten	24
4.5	Toetsing Flora- en faunawet	26
4.6	Het criterium 'het voorkómen van schade'	26
4.7	Het criterium 'Gunstige staat van instandhouding'	27
5	Conclusies	28
5.1	Beschermde gebieden	28
5.2	Beschermde soorten	28
6	Mitigatie en compensatie	29
6.1	Beschermde gebieden	29
6.2	Beschermde soorten	29
7	Gebruikte bronnen	31
1	Vergunningverlening natuurbeschermingswet	33
2	Kap en verplaatsing bomen rotonde Kasteellaan te Loon op Zand	36
	Colofon	38

HOOFDSTUK

1 Inleiding

1.1

AANLEIDING

De Provincie Noord-Brabant heeft het voornemen de N261 tussen Waalwijk en Tilburg aan te passen naar een duurzaam veilige autoweg met 2 x 2 rijstroken, met onder andere een goede aansluiting op de Europalaan. In aanvulling op deze wegverbreding komen op verschillende plaatsen gemeentelijke ontsluitingswegen. Eén van de projecten is Fase 2 gemeentelijke ontsluitingsweg bij Loon op Zand.

Deze weg is gepland ten zuiden van Loon op Zand, gelegen tussen een sportveldencomplex en landbouwgebied. Voor het aanleggen van de weg worden de bestemmingsplannen voor het plangebied aangepast. Het onderzoeksgebied bestaat uit het plangebied (waar de weg daadwerkelijk komt te liggen) en een aangrenzende zone.

Afbeelding 1.1

Plangebied Fase 2 ontsluitingsweg N261 ten zuiden van Loon op Zand (blauw). Het onderzoeksgebied ligt binnen is rood weergegeven.

Bron: Google Maps.

1.2

DOEL VAN DE NATUURTOETS

De aanleg en het gebruik van deze weg leiden mogelijk tot effecten op de natuur, te onderscheiden in planologisch beschermde gebieden (EHS, RNLE-landschapsdelen), wettelijk beschermde gebieden (Natuurbeschermingswet 1998), wettelijk beschermde soorten planten en dieren (Flora- en faunawet) en niet beschermde, maar wel bedreigde soorten planten en dieren (Rode lijst). Deze Natuurtoets beschrijft bovenstaande zaken en voor de te compenseren waarden wordt een compensatieplan opgesteld.

1.3

LEESWIJZER NATUURTOETS

Het onderzoek naar de gevolgen voor beschermde soorten richt zich op de beantwoording van de vraag of door de geplande werkzaamheden en activiteiten overtredingen van de vigerende Nederlandse natuurwetgeving zijn voorzien, welke mitigerende en/of compenserende maatregelen hiervoor getroffen kunnen worden en welke procedurele stappen hieruit volgen.

Dit onderzoek heeft de volgende opzet:

- Hoofdstuk 2 beschrijft het wettelijke kader waarbinnen beoordelingen zijn uitgevoerd in onderliggende natuurtoets.
- Hoofdstuk 3 geeft een inventarisatie van beschermde gebieden en soorten.
- Hoofdstuk 4 geeft een beoordeling van de effecten van de voorziene werkzaamheden aan de hand van het wettelijke kader.
- Hoofdstuk 5 vat conclusies en bevinden van de natuurtoets samen.
- Hoofdstuk 6 geeft aanbevelingen wat betreft mitigatie en compensatie.
Deze aanbevelingen volgen uit de conclusies.
- Hoofdstuk 7 geeft de bronnen die gebruikt zijn voor onderliggende natuurtoets.
- Bijlage 1 gaat over vergunningverlening in het kader van de Natuurbeschermingswet.
- Bijlage 2 gaat over de manier van kap en verplaatsing van bomen met vaste verblijfplaatsen van vleermuizen.

HOOFDSTUK 2 Wettelijk kader

Hoofdstuk 2 geeft het wettelijk kader voor de natuurtoets. Eerst komt de gebiedsbescherming (Natura 2000, EHS) aan bod, vervolgens de soortbescherming (Flora- en faunawet) en overige relevante wetgeving.

2.1 GEBIEDSBESCHERMING

2.1.1 NATUURBESCHERMINGSWET 1998

De Natuurbeschermingswet 1998 is in oktober 2005 in werking getreden. Deze wet is onder meer de juridische basis voor de bescherming van gebieden in het Natuurbeleidsplan. De Europese Unie heeft twee richtlijnen vastgesteld die moeten zorg dragen voor de bescherming van de belangrijkste Europese natuurwaarden: de Vogelrichtlijn uit 1979 en de Habitatrichtlijn uit 1992. Hoewel het om twee afzonderlijke richtlijnen gaat, worden ze vanwege hun overeenkomsten vaak in één adem genoemd. Men spreekt dan over de 'Vogel- en Habitatrichtlijn'. De internationale verplichtingen vanuit de Europese Vogel- en Habitatrichtlijn zijn met deze wet in de nationale wetgeving verankerd.

HABITATRICHTLIJN

De Habitatrichtlijn heeft tot doel bij te dragen aan het waarborgen van de biologische diversiteit door het in stand houden van de natuurlijke habitats en de wilde flora en fauna op het Europese grondgebied van de lidstaten waarop de richtlijn van toepassing is. De richtlijn onderscheidt daarbij te beschermen gebieden en te beschermen soorten.

VOGELRICHTLIJN

Het hoofddoel van de Vogelrichtlijn is het in stand houden van alle natuurlijk in het wild levende vogelsoorten op het Europees grondgebied van de Lidstaten.

De Vogelrichtlijn kent evenals de Habitatrichtlijn twee beschermingsdoelen:

1. De bescherming van gebieden waarin belangrijke vogelsoorten aanwezig zijn en
2. De bescherming van de vogels zelf.

Gebieden die beschermd worden vanwege hun betekenis voor soorten of habitats zijn geselecteerd voor:

- soorten uit bijlage I van de Vogelrichtlijn en trekkende watervogels;
- habitats uit bijlage I en soorten uit bijlage II van de Habitatrichtlijn.

In Nederland hebben verschillende natuurgebieden een beschermde status onder de Natuurbeschermingswet 1998 gekregen.

Twee categorieën zijn onderscheiden:

1. Natura 2000-gebieden.
2. Beschermde natuurmonumenten.

2.1.2

NATURA 2000-GEBIED

Onder Natura 2000 vallen de gebieden die op grond van de Vogelrichtlijn en Habitatrichtlijn zijn aangewezen. Voor deze gebieden gelden instandhoudingsdoelstellingen. De essentie van het beschermingsregime is dat de instandhoudingsdoelstellingen niet in gevaar komen. Om dit toetsbaar te maken, kent de Natuurbeschermingswet 1998 voor projecten en andere handelingen een vergunningplicht voor plannen en projecten met mogelijke gevolgen voor soorten en habitats van de betreffende gebieden. Het Bevoegd Gezag (in dit geval de provincie Noord-Brabant) verleent alleen een vergunning voor een project wanneer zeker is dat de instandhoudingsdoelen van het gebied niet in gevaar komen door het project. Afwijken van de regel is mogelijk wanneer alternatieve oplossingen voor het project ontbreken en sprake is van dwingende redenen van groot openbaar belang.

EXTERNE WERKING

Handelingen buiten Natura 2000-gebieden hebben mogelijk significante effecten op het gebied. Voor deze handelingen is het begrip 'externe werking' van toepassing (art. 65 Natuurbeschermingswet). Dit betekent dat de vergunningplicht ook van toepassing is op handelingen buiten het Natura 2000-gebied, indien negatieve gevolgen niet zijn uitgesloten. Daarnaast is de zogenaamde Zorgplichtbepaling (art. 191 Natuurbeschermingswet 1998) van toepassing. Deze zorgplicht houdt onder meer in dat activiteiten met mogelijke nadelen voor de natuurwaarden van het gebied, niet plaats mogen vinden. Ook moeten alle maatregelen worden genomen om gevolgen te voorkomen of te beperken.

2.1.3

BESCHERMD NATUURMONUMENT

Naast deze Natura 2000-gebieden kent de Natuurbeschermingswet Beschermd natuurplemonumenten. Sinds de inwerkingtreding van de (oude) Natuurbeschermingswet zijn 188 gebieden aangewezen als Beschermd natuurplemonument of Staatsnatuurplemonument. Door de gewijzigde Natuurbeschermingswet 1998 verdwijnt het verschil tussen Beschermd en Staatsnatuurplemonumenten. Deze gebieden vallen dan onder de noemer van Beschermd natuurplemonumenten.

De status Beschermd natuurplemonument betekent dat het zonder vergunning verboden is om handelingen te verrichten, die mogelijk schadelijk zijn voor dat natuurplemonument. Het gaat om handelingen met mogelijk significante gevolgen voor het natuurschoon, voor de natuurwetenschappelijke betekenis of voor dieren en planten in dat gebied. Het verlenen van een vergunning is mogelijk bij zwaarwegende openbare belangen ('dwingende reden van openbaar belang'). In tegenstelling tot de afweging bij een Natura 2000-gebied, is geen alternatievenonderzoek noodzakelijk. Bij Beschermd natuurplemonumenten ontbreken de instandhoudingsdoelen als toetsingskader voor mogelijke effecten, zoals bij de Natura 2000-gebieden. Het aanwijzingsbesluit van een Beschermd natuurplemonument bevat echter een overzicht van de te behouden natuurwaarden. Het traject tot vergunningverlening en bijbehorende toetsingskader is vergelijkbaar met dat van de Natura 2000-gebieden.

2.1.4

ONDERZOEK VERGUNNINGVERLENING

De Natuurbeschermingswet kent twee routes voor het verlenen van een vergunning:

1. Als sprake is of kan zijn van significante verstoring van soorten en/of significante verslechtering van de kwaliteit van habitats, is een Passende Beoordeling vereist. Indien significante effecten niet zijn uitgesloten is een ADC-toets naar de Alternatieven, Dwingende redenen van groot openbaar belang en Compensatie vereist (zie voor een meer uitgebreide beschrijving bijlage 1).
2. Als verslechtering van de kwaliteit van habitats is voorzien, maar deze zeker niet significant zijn, is een Verslechteringstoets vereist. Als geen sprake is van de verslechtering van de kwaliteit van habitats en hoogstens sprake is van niet-significante verstoring van soorten, is geen Natuurbeschermingswetvergunning nodig. Nader onderzoek is in dat geval niet nodig.

2.1.5

ECOLOGISCHE HOOFDSTRUCTUUR**ECOLOGISCHE
HOOFDSTRUCTUUR (EHS)**

Om de natuur in Nederland tot een goed functionerend ecologisch netwerk te maken, wordt de EHS begrensd en aangelegd, als netwerk van bestaande en nieuwe natuur. Het wettelijk kader voor het aanwijzen (begrenzen) en beschermen van de EHS is de PKB Nota Ruimte (Ministerie van VROM, 2004). De feitelijke begrenzing van de EHS is op provincieniveau vastgelegd in de Verordening Ruimte Noord-Brabant (Provincie Noord-Brabant, 2010a; b). Hierin is ook het toetsingskader nader uitgewerkt.

Het ruimtelijk beleid voor de EHS is gericht op behoud, herstel en ontwikkeling van de wezenlijke kenmerken van de EHS, waarbij tevens rekening wordt gehouden met de andere belangen die in het gebied aanwezig zijn. Het EHS-beschermingsregime is opgebouwd uit verschillende elementen. Dit zijn naast het 'nee, tenzij'-regime, met als sluitstuk natuurcompensatie, de maatwerkinstrumenten EHS-saldobenadering en Herbegrenzen EHS.

DEFINITIE WEZENLIJKE KENMERKEN EN WAARDEN

De definitie van wezenlijke kenmerken & waarden in de Nota Ruimte (2004, p.114) is "de wezenlijke kenmerken en waarden zijn de actuele en potentiële waarden, gebaseerd op de natuurdoelen van het gebied. Het gaat daarbij om: De bij het gebied behorende natuurdoelen en –kwaliteit, geomorfologische en aardkundige waarden en processen, de waterhuishouding, de kwaliteit van bodem, water en lucht, rust, stilte, donkerte en openheid, de landschapsstructuur en de belevingswaarde".

'Nee, tenzij'-regime en compensatiebeginsel

Het ruimtelijke beleid voor de EHS is gericht op behoud en ontwikkeling van de wezenlijke kenmerken en waarden. Daarom geldt in de EHS het 'nee, tenzij'-regime. Dat wil zeggen dat ontwikkelingen in de EHS die significante gevolgen hebben voor de kenmerken en waarden van de EHS alleen kunnen worden toegestaan als er sprake is van een groot openbaar belang en er geen alternatieve oplossingen zijn. Indien een voorgenomen ingreep de 'nee, tenzij'-afweging met positief gevolg doorloopt, kan de ingreep plaatsvinden, mits de eventuele nadelige gevolgen worden gemitigeerd en resterende schade wordt gecompenseerd. Indien een voorgenomen ingreep niet voldoet aan de voorwaarden uit het 'nee, tenzij'-regime dan kan de ingreep niet plaatsvinden.

EXTERNE WERKING

In een brief van 3 december 2004 heeft de minister van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit (sinds oktober 2010 het ministerie van Economische Zaken, Innovatie en Landbouw), mede namens de minister van VROM, besloten om in de Nota Ruimte het 'nee, tenzij'-regime op gebieden in de nabijheid van EHS te laten vervallen (TK 29 576, nr. 12).

In een brief van 5 juni 2008 heeft de minister nogmaals aangegeven dat ingrepen buiten de EHS niet worden beoordeeld op hun effecten op de wezenlijke kenmerken en waarden binnen de EHS (TK 29 576, nr. 12). In de beantwoording van een aantal vragen van de vaste Kamercommissie voor LNV in 2008 is expliciet tot uitdrukking gebracht dat dit 'nee-tenzij'-regime niet van toepassing is op ingrepen buiten de EHS die gevolgen kunnen hebben voor de EHS zelf, de zogenaamde "externe effecten" (TK 29 576, nr. 52). Dit betekent overigens wel dat bij een ingreep in de EHS ook rekening gehouden moet worden met indirecte effecten, zoals geluidsverstoring en stikstofdepositie naar andere delen van de EHS.

PROVINCIALE UITWERKING

De provincie Noord-Brabant heeft invulling gegeven aan de EHS in de Verordening Ruimte (2010a; b). In de voorloper van de Verordening Ruimte, de interim-structuurvisie (2008) van de provincie Noord-Brabant, is een zonering gemaakt van het landelijk gebied met een indeling in Groene Hoofdstructuur-Natuur (natuurparel, ecologische verbindingszone en overig bos- en natuurgebied), Groene Hoofdstructuur-Landbouw (leefgebied kwetsbare soorten, leefgebied struweelvogels en natuurontwikkelingsgebied), Agrarische Hoofdstructuur-Landschap (leefgebied dassen, waterpotentiegebied en RNLE-landschapsdeel) en Agrarische Hoofdstructuur-Landbouw. In de nieuwe Verordening Ruimte is de GHS-natuur 1:1 omgezet naar EHS. De GHS-landbouw en AHS-landschap worden verweven in de zogenaamde 'groenblauwe mantel'.

In de Verordening Ruimte fase 1 (provincie Noord-Brabant, 2010a) beschrijft de provincie regels ten aanzien van:

- aanwijzing en begrenzing van EHS;
- bescherming van de EHS, zoekgebieden van de EHS (waarbinnen EHS is of wordt gerealiseerd) en attentiegebieden EHS (gebieden in en rondom waar ingrepen een negatief effect op de waterhuishouding hebben);
- wijziging van de begrenzing van de EHS:
 - om ecologische redenen;
 - op verzoek om niet-ecologische redenen (te volgen procedure);
 - op verzoek met toepassing van het nee-tenzij principe;
 - op verzoek met toepassing van de saldobenadering;
 - op verzoek voor kleinschalige ingrepen;
- Wijziging van de begrenzing van zoekgebieden voor EHS en attentiegebieden EHS op verzoek.

Compensatie van de EHS moet aan de volgende voorwaarden voldoen (zie compensatiebeginsel provincie Noord-Brabant, 2005 en Spelregels EHS):

1. Geen nettoverlies aan waarden, voor wat betreft areaal, kwaliteit en samenhang.
2. Compensatie aansluitend of nabij het gebied, onder de voorwaarde dat een duurzame situatie ontstaat.
3. Indien fysieke compensatie aansluitend of nabij het gebied onmogelijk is (zie 2), door compensatie door de realisering van kwalitatief gelijkwaardige waarden, dan wel door fysieke compensatie verder weg van het aangetaste gebied.
4. Indien zowel fysieke compensatie als compensatie door kwalitatief gelijkwaardige waarden redelijkerwijs onmogelijk is (zie 2 en 3), wordt financiële compensatie geboden. Deze wordt in het door rijk en provincies beheerde Nationaal Groenfonds gestort, maar blijft gelabeld aan de betrokken ingreep.
5. Het tijdstip van besluit over de ingreep is ook het tijdstip waarop wordt besloten over aard, wijze en tijdstip van mitigatie en compensatie.

Daarnaast wordt er nog een aantal inhoudelijke eisen gesteld aan de compensatie:

- Compensatie kan niet worden aangewend om regulier beleid, dat wil zeggen vastgestelde beleidsdoelen zoals natuurontwikkeling binnen de EHS, versneld te realiseren.
- Compensatie binnen de EHS is niet wenselijk en alleen in uitzonderingsgevallen mogelijk. Natuurcompensatie dient bij voorkeur wel binnen de EHS te gebeuren, in de nabijheid van de aantasting. Binnen de EHS zijn namelijk vaak al de potenties aanwezig voor de te compenseren natuur. Daar waar compensatie buiten de EHS plaatsvindt, moet wel rekening worden gehouden dat agrarisch gebied niet versnipperd wordt.
- In het vervangende areaal dient een basisinrichting te worden gerealiseerd, waarbij de waarden die verloren zijn gegaan, weer kunnen worden ontwikkeld; c.q. zich kunnen ontwikkelen (voorbeeld: bij het kappen van bos worden nieuwe bomen geplant).
- Om de samenhang in de EHS te waarborgen en dezelfde ecologische kwaliteit te realiseren, kan het nodig zijn het areaal dat verloren gaat te compenseren met een groter areaal.
- Voor het kwaliteitsverlies van de bestaande natuurwaarden gedurende de ontwikkelingsperiode van het vervangende gebied wordt een toeslag op de fysieke compensatie berekend, zowel in oppervlak, als in extra budget om de extra kosten tijdens de beginjaren van omvormingsbeheer te ondervangen. Zie Tabel 2.1 voor de ontwikkeltijden en bijbehorende toeslagen. De initiatiefnemer zorgt voor een waarborging van de vergoeding van reguliere beheerskosten voor een periode van 25 jaar. Dit kan bijvoorbeeld worden gedaan door het gebied in aanmerking te laten komen voor beheersubsidie.

Tabel 2.1

Ontwikkeltijden en
bijbehorende toeslagen voor
natuurcompensatie.

Ontwikkeltijd	Toeslag
< 5 jaar	Geen
5 -25 jaar	1/3 oppervlak + gekapitaliseerde kosten ontwikkelingsbeheer
25 – 100 jaar	2/3 oppervlak + gekapitaliseerde kosten ontwikkelingsbeheer
> 100 jaar	Grote onzekerheid over ontwikkelen verloren gegane kwaliteit. Per geval bekeken of zeldzame kwaliteit weer geregenereerd kan worden

Fase 2 van de Verordening Ruimte (provincie Noord-Brabant, 2010b) geeft nadere regels voor compensatie. Deze gaan verder dan de hierboven genoemde regels uit de Beleidsregels Natuurcompensatie (provincie Noord-Brabant, 2005):

- Wijziging van begrenzingen van de EHS gaan vergezeld door een compensatieplan met daarin:
 - wijze van compensatie voor het verlies aan waarden;
 - ruimtelijke begrenzingen voor het te compenseren en compensatiedeel;
 - kwaliteit en kwantiteit van compensatie;
 - realisatietermijn, zo kort mogelijk binnen vijf jaar, goed gemotiveerd tien jaar;
 - mitigerende en compenserende maatregelen;
 - beschrijving regulier- en ontwikkelingsbeleid.
- Het compensatieplan vormt een toelichting op het bestemmingsplan. Initiatiefnemer en gemeente sluiten een overeenkomst over de rolverdeling en uitvoering van compensatie. Een boeteclausule is van toepassing bij het niet (tijdig) of onjuist uitvoeren van compensatie (150% van alle kosten). De gemeente is verantwoordelijk voor een jaarlijkse voortgangsrapportage over de uitvoering van compensatie tijdens de realisatietermijn. Gedeputeerde Staten kunnen onderzoek laten verrichten naar de uitvoering van de compensatie.

2.2 SOORTBESCHERMING

2.2.1 FLORA – EN FAUNAWET

De Flora- en faunawet (2002) regelt de bescherming van in het wild voorkomende planten en dieren. In de Flora- en faunawet zijn de soortbeschermingsbepalingen uit de Europese Vogel- en Habitatrichtlijn geïmplementeerd. In de wet is onder meer bepaald dat beschermde dieren niet gedood, gevangen of verontrust mogen worden en beschermde planten niet geplukt, uitgestoken of verzameld (algemene verbodsbepalingen, artikelen 8 t/m 12). Bovendien dient iedereen voldoende zorg in acht te nemen voor alle in het wild levende planten en dieren (algemene zorgplicht, artikel 2). Daarnaast is het niet toegestaan om de directe leefomgeving van soorten, waaronder nesten en holen, te beschadigen, te vernielen of te verstoren.

2.2.2 ALGEMENE ZORGPLICHT

In het kader van de Flora- en faunawetgeving geldt dat alle dieren en planten een zekere mate van bescherming genieten, omdat hun bestaan op zichzelf waardevol is, zonder te kijken welk nut de dieren en planten voor de mens kunnen hebben. Dit wordt de intrinsieke waarde genoemd. Vanuit deze intrinsieke waarde is de algemene zorgplicht als vorm van “basisbescherming” opgenomen (artikel 2). Hierin staat dat iedereen voldoende zorg in acht dient te nemen voor de in het wild levende dieren en planten en hun leefomgeving. Ook mag men het welzijn van dieren niet onnodig aantasten en dieren onnodig laten lijden. De algemene zorgplicht geldt voor alle in het wild levende dier- en plantensoorten, ook voor de soorten die niet als beschermde soort aangewezen zijn onder de Flora- en faunawet. Het is een aanvulling op de algemene verbodsbepalingen die uitsluitend betrekking hebben op beschermde soorten. Het artikel biedt de mogelijkheid om op te treden tegen ongewenste handelingen jegens beschermde dieren en planten, welke niet nadrukkelijk in één van de verbodsbepalingen zijn genoemd. Activiteiten kunnen zo nodig door de Algemene Inspectiedienst (AID) worden stilgelegd.

2.2.3

VERBODSBEPALINGEN

De algemene verbodsbepalingen zijn handelingen die het voortbestaan van planten en diersoorten mogelijk in gevaar brengen. Deze verbodsbepalingen vormen een belangrijk onderdeel van de Flora - en faunawet. Deze verboden zorgen ervoor dat in het wild levende soorten zoveel mogelijk met rust worden gelaten. De belangrijkste, voor ruimtelijke plannen relevante wettelijke bepalingen staan hieronder genoemd.

ALGEMENE VERBODSBEPALINGEN FLORA - EN FAUNAWET (ARTIKEL 8 T/M 12)

Artikel 8. Het is verboden planten, behorende tot een beschermde inheemse plantensoort, te plukken, te verzamelen, af te snijden, uit te steken, te vernielen, te beschadigen, te onwortelen of op enigerlei andere wijze van hun groeiplaats te verwijderen.

Artikel 9. Het is verboden dieren, behorende tot een beschermde inheemse diersoort, te doden, te verwonden, te vangen, te bemachtigen of met het oog daarop op te sporen.

Artikel 10. Het is verboden dieren, behorende tot een beschermde inheemse diersoort, opzettelijk te verontrusten.

Artikel 11. Het is verboden nesten, holen of andere voortplantings- of vaste rust- of verblijfplaatsen van dieren, behorende tot een beschermde inheemse diersoort, te beschadigen, te vernielen, uit te halen, weg te nemen of te verstoren.

Artikel 12. Het is verboden eieren van dieren, behorende tot een beschermde inheemse diersoort, te zoeken, te rapen, uit het nest te nemen, te beschadigen of te vernielen.

2.2.4

VRIJSTELLING EN ONTHEFFING

Bij ruimtelijke plannen, met mogelijke gevolgen voor beschermde planten en dieren, is het verplicht om vooraf te toetsen of deze kunnen leiden tot overtreding van algemene verbodsbepalingen. Wanneer dat het geval dreigt te zijn, moet onderzocht worden of maatregelen mogelijk zijn om dit te voorkomen of om de gevolgen voor beschermde soorten te verminderen. Onder bepaalde voorwaarden geldt een vrijstelling, wordt door het ministerie van Economische Zaken, Landbouw en Innovatie (voorheen Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit) goedkeuring gegeven aan de mitigerende maatregelen, of is het mogelijk van de minister ontheffing van de algemene verbodsbepalingen te krijgen voor activiteiten op het gebied van ruimtelijke ontwikkeling en inrichting.

Ten aanzien van de criteria die voor vrijstellingen en ontheffingen gelden, kunnen verschillende groepen soorten worden onderscheiden. Deze groepen worden benoemd in het "Besluit van 28 november 2000 houdende regels voor het bezit en vervoer van en de handel in beschermde dier- en plantensoorten", kortweg genoemd "Besluit vrijstelling beschermde dier- en plantensoorten". Dit besluit heeft de status van een AMvB. Onderstaande heeft betrekking op vrijstellingen en ontheffingen voor ruimtelijke ontwikkeling en inrichting. Voor andere activiteiten gelden andere regels.

Tabel 2.2

Beschermingscategorieën
AMvB artikel 75 Flora- en
faunawet

Categorie		Ontheffing of vrijstelling bij ruimtelijke ontwikkelingen
Tabel 1	Algemene soorten	Algemene vrijstelling van de verboden 8 tot en met 12, wel zorgplicht, m.u.v. artikel 10
Tabel 2	Overige soorten	Vrijstelling mogelijk, mits gebruik wordt gemaakt van een door de minister goedgekeurde gedragscode; anders ontheffing noodzakelijk (toetsing aan gunstige staat van instandhouding en zorgvuldig handelen). Eventueel mitigatie- en compensatieplicht. Ook kan door het ministerie een beschikking worden afgegeven waarin goedkeuring wordt gegeven voor maatregelen ter voorkoming van het overtreden van verbodsbepalingen. Deze goedkeuring heeft de vorm van een afwijzing van de ontheffingsaanvraag, m.u.v. artikel 10
Tabel 3	Soorten van bijlage 1 van de AMvB	Voor volgens art 75 lid 6 bij AMVB aangewezen soorten geldt een zwaar beschermingsregime. Voor deze soorten geldt, ook wanneer wordt gewerkt volgens een goedgekeurde gedragscode, geen vrijstelling voor ruimtelijke ontwikkeling en inrichting. Ontheffing voor het overtreden van verbodsbepalingen kan alleen verleend worden wanneer: - er geen andere bevredigende oplossing bestaat; - er sprake is van een bij AMvB bepaald belang. Voor deze groep is per AMvB bepaald dat een ontheffing verleend kan worden (met inachtneming van het voorgaande) bij: dwingende reden van groot openbaar belang; ruimtelijke ontwikkeling en inrichting (zolang er geen sprake is van benutting of gewin) van de beschermde soort; - enkele andere redenen die geen verband houden met ruimtelijke ontwikkeling, zoals volksgezondheid, openbare veiligheid, voorkomen van ernstige schade; - er geen afbreuk wordt gedaan aan de gunstige staat van instandhouding van de soort; - er zorgvuldig wordt gehandeld. Ook kan door het ministerie een beschikking worden afgegeven waarin goedkeuring wordt gegeven voor maatregelen ter voorkoming van het overtreden van verbodsbepalingen. Deze goedkeuring heeft de vorm van een afwijzing van de ontheffingsaanvraag.

Tabel 3	Soorten op Bijlage IV Europese Habitatrichtlijn	Voor volgens art 75 lid 6 aangewezen soorten die voorkomen op bijlage IV van de Habitatrichtlijn geldt een zwaar beschermingsregime. Voor deze soorten geldt, ook wanneer wordt gewerkt volgens een goedgekeurde gedragscode, geen vrijstelling voor ruimtelijke ontwikkeling en inrichting. Ontheffing voor het overtreden van verbodsbepalingen kan alleen verleend worden wanneer: - er geen andere bevredigende oplossing bestaat; - er sprake is van een bij AMvB bepaald belang. Voor deze groep is bij AMvB bepaald dat een ontheffing verleend kan worden (met inachtneming van het voorgaande) bij: dwingende reden van groot openbaar belang Nb: voor deze groep kan geen ontheffing worden verleend op basis van het belang "ruimtelijke ontwikkeling en inrichting". Volgens de AMvB kan dit wel, echter gedane uitspraken van de Afdeling Bestuursrechtspraak van de Raad van State (ABRvS) laten zien dat de AMvB op dit punt een onjuiste implementatie van de Europese Habitatrichtlijn is. - enkele andere redenen die geen verband houden met ruimtelijke ontwikkeling, zoals volksgezondheid, openbare veiligheid, voorkomen van ernstige schade; - er geen afbreuk wordt gedaan aan de gunstige staat van instandhouding van de soort; - er zorgvuldig wordt gehandeld. Ook kan door het ministerie een beschikking worden afgegeven waarin goedkeuring wordt gegeven voor maatregelen ter voorkoming van het overtreden van verbodsbepalingen.
---------	---	---

Vogels

Vanwege de bepalingen in de Europese Vogelrichtlijn, die overgenomen zijn in de Flora- en faunawet, geldt voor vogels een afwijkend beschermingsregime. Uit recente uitspraken van de ABRvS blijkt dat de manier waarop in Nederland tot voor kort werd omgegaan met ontheffingen voor vogels in strijd is met de Europese Vogelrichtlijn.

De Vogelrichtlijn staat een ontheffing alleen toe wanneer:

- geen andere bevredigende oplossing beslaat;
- tevens sprake is van één van de volgende belangen:
 - Bescherming van flora en fauna.
 - Veiligheid van luchtverkeer.
 - Volksgezondheid en openbare veiligheid.

Dit betekent dat het ministerie van EL&I voor het verstoren van broedende vogels, eieren of jongen slechts in uitzonderlijke gevallen ontheffing verleend voor een ruimtelijke ingreep, namelijk als voldaan is aan het bovenstaande. In de praktijk betekent dit dat voor vogels gestreefd moet worden naar het voorkomen van het overtreden van verbodsbepalingen. In veel gevallen is overtreding van verbodsbepalingen te voorkomen door (verstorende) werkzaamheden buiten het broedseizoen (de perioden dat het nest in gebruik is voor het broeden of grootbrengen van jongen) aan te laten vangen.

Binnen de groep van vogels zijn soorten aangewezen waarvan het nest wordt aangemerkt als een zogenaamde "vaste rust- of verblijfplaats". Dergelijke verblijfplaatsen zijn jaarrond beschermd onder artikel 11 van de algemene verbodsbepalingen en vormen de meest streng beschermde groep.

Vaste rust- en verblijfplaatsen van vogels zijn aangewezen in de “aangepaste lijst jaarrond beschermde vogelnesten” (Ministerie van LNV, 2009) en bestaan uit de categorieën van vogelsoorten opgenomen in Tabel 2.3.

Tabel 2.3

Categorieën broedvogels.

Vogels	
Categorie	Type verblijfplaatsen
Categorie 1	Vaste rust- en verblijfplaatsen; nesten die, behalve gedurende het broedseizoen als nest, buiten het broedseizoen in gebruik zijn als vaste rust- en verblijfplaats
Categorie 2	Nesten van koloniebroeders; nesten van koloniebroeders die elk broedseizoen op dezelfde plaats broeden en die daarin zeer honkvast zijn, of afhankelijk van bebouwing of biotoop
Categorie 3	Honkvaste broedvogels en vogels afhankelijk van bebouwing; nesten van vogels, zijnde geen koloniebroeders, die elk broedseizoen op dezelfde plaats broeden en die daarin zeer honkvast zijn, of afhankelijk van bebouwing of biotoop
Categorie 4	Vogels die zelf niet in staat zijn een nest te bouwen; vogels die jaar in jaar uit gebruik maken van hetzelfde nest en die zelf niet of nauwelijks in staat zijn een nest te bouwen
Categorie 5	Niet jaarrond beschermd, inventarisatie gewenst; nesten van vogels die weliswaar vaak terugkeren naar de plaats waar zij het jaar daarvoor hebben gebroed of de directe omgeving daarvan, maar die wel over voldoende flexibiliteit beschikken om, als de broedplaats verloren is gegaan, zich elders te vestigen

Of voor het (buiten het broedseizoen) wegnemen van jaarrond beschermde vaste rust- en verblijfplaatsen een ontheffing noodzakelijk is, dient te worden vastgesteld met behulp van een zogenaamde omgevingscheck¹. Daarnaast is de noodzaak tot een ontheffing mede afhankelijk van de mogelijkheid tot het mitigeren (inclusief het aanbieden van vervangende nestgelegenheid) van negatieve effecten.

2.2.5

TOETSINGSPLICHT

Wanneer plannen worden ontwikkeld voor ruimtelijke ingrepen of voornemens ontstaan om werkzaamheden uit te voeren, dient vooraf goed te worden beoordeeld of mogelijke nadelige consequenties voor beschermde inheemse soorten voorzien zijn. In beginsel is daarvoor de initiatiefnemer zelf verantwoordelijk.

2.3

OVERIGE WETGEVING

2.3.1

CRISIS- EN HERSTELWET

De Crisis- en herstelwet is sinds 1 april 2010 in werking getreden. Op 1 april 2011 vindt een evaluatie plaats van deze wet. De Crisis- en herstelwet voorziet in een aantal wijzingen van de Natuurbeschermingswet 1998. Deze wijzigingen hebben tot doel de wet in de praktijk beter hanteerbaar te maken, zonder afbreuk te doen aan de doelen van de wet en bijbehorende richtlijnen. Daar waar relevant zijn wijzigingen van de Natuurbeschermingswet 1998 meegenomen in deze natuurtoets.

¹ Een deskundige dient vast te stellen of er in de omgeving voldoende gelegenheid is voor de soort om zelfstandig een vervangend nest te vinden.

2.3.2

OMGEVINGSVERGUNNING (WABO)

Sinds 1 oktober 2010 is de Wabo in werking getreden. Wabo staat voor Wet Algemene Bepaling Omgevingsrecht. Deze wet voorziet in een versimpeling in de vergunningaanvraag. Voorheen moest voor een project verschillende vergunningen bij verschillende instanties en overheden worden aangevraagd. Een groot aantal vergunningen is per 1 oktober 2010 gebundeld in de omgevingsvergunning. Deze vergunning is nodig voor alle activiteiten op het gebied van (ver)bouw, monumenten, milieu, natuur en ruimte en wordt aangevraagd bij de gemeente. De ontheffing in het kader van de Flora- en faunawet en de Natuurbeschermingswetvergunning vallen ook onder de omgevingsvergunning (ministerie van VROM, 2009).

De voorbereidingsprocedure is de procedure die voorafgaat aan het nemen van een besluit op de aanvraag van de omgevingsvergunning.

Er zijn twee vormen:

- Reguliere voorbereidingsprocedure voor eenvoudige aanvragen: De gemeente beslist binnen 8 weken over verlening van de omgevingsvergunning. De gemeente kan de beslistermijn binnen acht weken eenmalig met zes weken verlengen.
 - Uitgebreide voorbereidingsprocedure voor complexere aanvragen: De gemeente beslist binnen zes maanden over verlening van de omgevingsvergunning. De gemeente kan de beslistermijn binnen de eerste acht weken eenmalig met zes weken verlengen.
- Wanneer de Flora- en faunawet en de Natuurbeschermingswet een rol spelen bij een aanvraag, is altijd sprake van de uitgebreide voorbereidingsprocedure.

De Flora- en faunawet en de Natuurbeschermingswet zijn zogenaamde aanhakers van de omgevingsvergunning bij een inrichtingsgebonden activiteit. Dit betekent dat de "toestemming" die in het kader van deze wetten verkregen moet worden, niet vervallen door de omgevingsvergunning.

Voor de Flora- en faunawet en de Natuurbeschermingswet 1998 verstrekken de Bevoegde Gezagen (respectievelijk ministerie van EL&I en provincie of ministerie van EL&I) geen ontheffing of vergunning meer, maar een zogenaamde Verklaring van geen bedenkingen (vvgb). Vervolgens neemt de gemeente deze vgb's op in de omgevingsvergunning.

HOOFDSTUK 3 Inventarisatie

Hoofdstuk 3 geeft een overzicht van de aangetroffen natuurwaarden in het plangebied.

3.1

HUIDIGE SITUATIE

Het plangebied ligt ten zuiden van de plaats Loon op Zand (zie Afbeelding 1.1). Het plangebied betreft een smal pad dat langs een akker loopt en de Kasteellaan en de Klokkenlaan met elkaar verbindt. Het plangebied omvat een (maïs)akker, een pad, langs de Kasteellaan een schrale berm, een bosje bestaande uit Tuja's en drie oude beukenbomen. Aangrenzend liggen sportvelden en een houtwal. Het plangebied ligt ondanks de aanwezigheid van akkers in een boomrijke omgeving. Ten westen van het plangebied ligt een bos. Zie voor een foto-impressie Figuur 3.1.

Figuur 3.1

Foto-impressie van het plangebied.

Foto 1: Overzichtsfoto van het plangebied.

Foto 2: Oostkant van het plangebied, genomen vanaf het fietspad langs de Kasteellaan.

Foto 3: Ruige begroeiing onder de bomen aan de noordzijde van het pad.

Foto 4: Bos aan de westzijde van het plangebied.

3.2

INVENTARISATIE

ARCADIS heeft de natuurwaarden in de huidige situatie geïnventariseerd door het uitvoeren van een aantal veldbezoeken.

Veldbezoeken hebben plaatsgevonden op 20 februari, 31 maart, 18 en 25 mei, 17 juni en 12 augustus 2009. Daarnaast zijn vrij beschikbare inventarisatieatlassen en websites met verspreidingsgegevens bekeken (Natuurloket, Waarneming.nl).

3.3

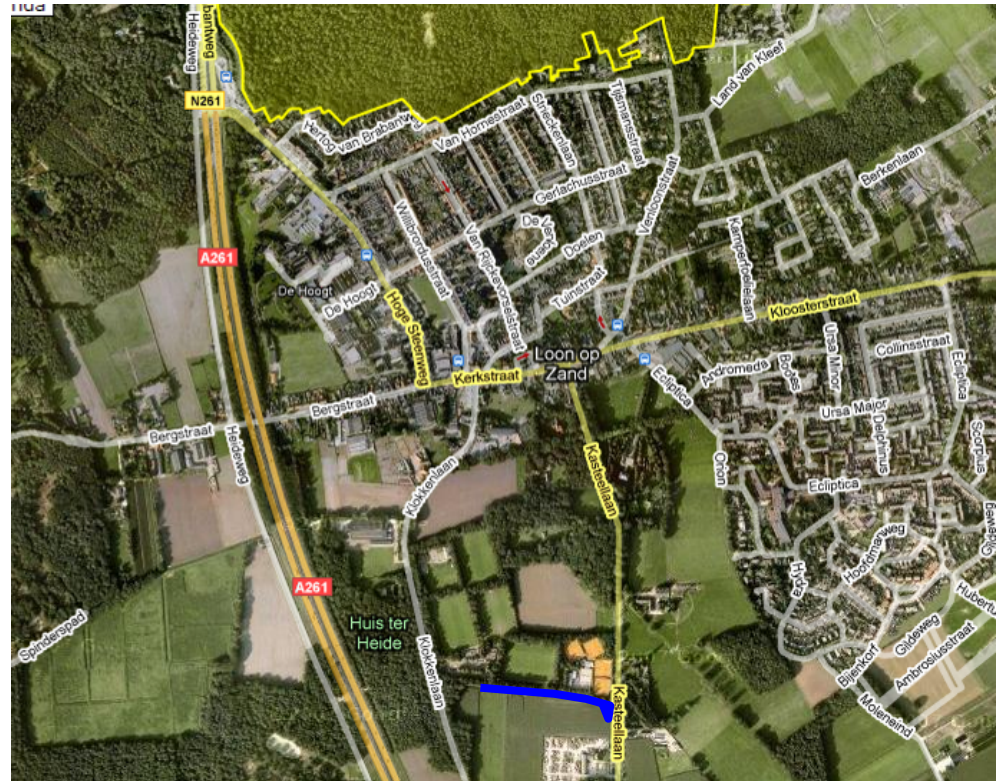
AANWEZIGHEID BESCHERMDE GEBIEDEN

3.3.1

NATUURBESCHERMINGSWET

Afbeelding 3.2

Natura 2000-gebieden (geel) in de omgeving van het plangebied (blauw).
Bron: website van het ministerie van EL&I.

Het plangebied ligt niet in of nabij Natura 2000-gebieden. De dichtstbijzijnde Natura 2000-gebieden zijn de Loonse en Drunense Duinen & Leemkuilen op een afstand van ongeveer 1.200 m ten noorden van het plangebied. De bebouwde kom van Loon op Zand ligt tussen het plangebied en het Natura 2000-gebied.

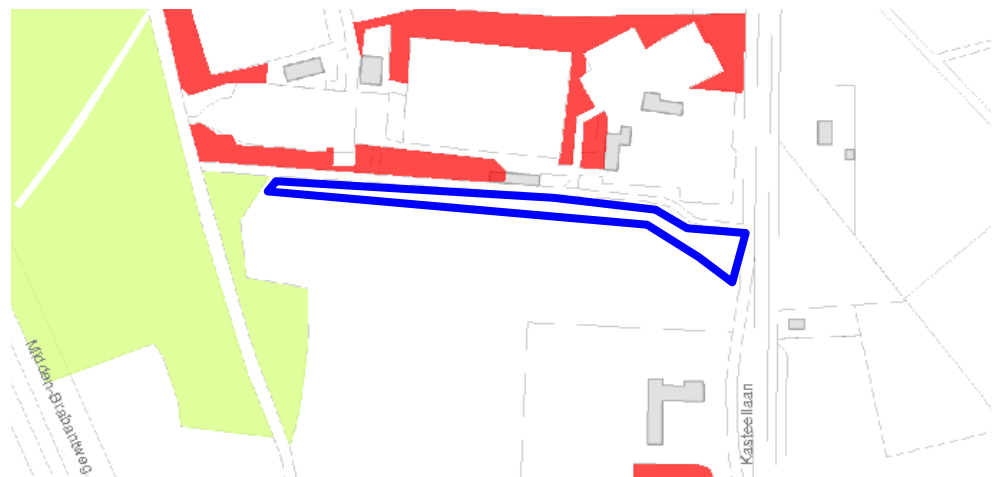
Het dichtstbijzijnde Beschermde Natuurmonument is het gebied genaamd Eendennest, ongeveer 8,5 km ten noordwesten van het plangebied.

3.3.2

ECOLOGISCHE HOOFDSTRUCTUUR

Afbeelding 3.3

Kaart van de Ecologische Hoofdstructuur in buurt van het plangebied (blauw). Het natuurdoeltype van de EHS in en rond het plangebied is Multifunctioneel bos (groen). De rode delen maken deel uit van de EHS, maar liggen te geïsoleerd en worden uit de EHS verwijderd met de ingang van de Verordening Ruimte. Bron: Kaart Verordening Ruimte.

In het plangebied liggen geen gebieden die planologisch beschermde Ecologische Hoofdstructuur (EHS) of groenblauwe mantel (ARCADIS, 2010). Delen van de EHS grenzen wel aan het plangebied (voor zover de bestemming in de toekomst niet veranderd, zie Afbeelding 3.3). De delen rond het plangebied zijn aangewezen als “Multifunctioneel bos”, het bijbehorende natuurstype is “Bossen met productiefunctie” en het beheertype “Droog bos met productie” (Kaart Natuurbeheerplan). De rode delen in Afbeelding 3.3 worden uit de EHS gehaald op het moment dat de Verordening Ruimte van kracht wordt.

3.4

AANWEZIGHEID BESCHERMDE SOORTEN

Deze paragraaf beschrijft de aanwezigheid van relevante soort(groepen) in en nabij het plangebied. In de beschrijving van de huidige situatie is aangegeven of aanwezige soorten op de Rode Lijst van bedreigde of kwetsbare soorten staan. Aan de Rode Lijst zijn geen wettelijke consequenties verbonden. In deze natuurtoets is rekening gehouden met deze zeldzame soorten. Deze soorten zijn in de natuurtoets opgenomen vanwege de algemene zorgplicht.

3.4.1

FLORA

Tijdens veldbezoeken zijn geen beschermde plantensoorten aangetroffen in het plangebied. Langs de akker kwamen soorten voor als Engels raaigras, Varkensgras, Witte dovenetel, Grote brandnetel, Akkerdistel, Bijvoet en Hondsdraf. Onder de beschutting van de bomen zijn soorten als Klimop, Braam, Vlier en Bitterzoet aangetroffen. Het bos ten westen van het plangebied bestaat uit Grove den, Zomereik, Tamme kastanje en Lijsterbes. De weinig aanwezige ondergroei bestond uit Braam en varensoorten. Geen van de soorten is beschermd of zeldzaam. Beschermde soorten worden, gezien de aangetroffen groeiplaatsen, niet verwacht in het plangebied.

3.4.2

VOGELS

Tabel 3.4 geeft de vogelsoorten die zijn waargenomen tijdens de veldbezoeken in en rond het plangebied. Nesten zijn niet in het plangebied waargenomen (met uitzondering van de beuken aan de oostzijde): waargenomen vogelsoorten broeden in de directe omgeving van het plangebied. Jaarrond beschermde nesten zijn niet aangetroffen. Binnen het plangebied zijn vogelsoorten waargenomen waarvan het ministerie van EL&I aangeeft dat inventarisatie gewenst is (categorie 5, zie Tabel 2.3).

Deze soorten keren terug naar de plaats waar zij het vorige jaar hebben gebroed, maar hebben voldoende flexibiliteit om zich elders te vestigen wanneer de broedplaats verloren gaat (bijvoorbeeld door verstoring wanneer de nieuwe weg nabij).

Tabel 3.4

Vogelsoorten waargenomen tijdens veldbezoeken. Het plangebied zelf bestaat uit akkerland en een pad en biedt vrijwel geen mogelijkheden voor geschikte nestplaatsen voor waargenomen soorten.

Soort	Rode lijst	Categorie / Jaarrond bescherming nestplaatsen
Boomklever	-	5 / Niet jaarrond beschermd, inventarisatie wel gewenst
Bosuil	-	5 / Niet jaarrond beschermd, inventarisatie wel gewenst
Gaai	-	-
Groenling	-	-
Grote bonte specht	-	5 / Niet jaarrond beschermd, inventarisatie wel gewenst
Grote lijster	-	-
Heggenmus	-	-
Houtduif	-	-
Koolmees	-	5 / Niet jaarrond beschermd, inventarisatie wel gewenst
Kuifmees	-	-
Merel	-	-
Pimpelmees	-	5 / Niet jaarrond beschermd, inventarisatie wel gewenst
Roodborst	-	-
Spreeuw	-	5 / Niet jaarrond beschermd, inventarisatie wel gewenst
Tijftjaf	-	-
Vink	-	-
Winterkoning	-	-
Witte kwikstaart	-	-
Zanglijster	-	-
Zwartkop	-	-

In het plangebied liggen een akker, pad, Tuja-bosjes en oude beuken. Vogels uit Tabel 3.4 gebruiken deze elementen voornamelijk als foerageergebied. Mogelijk gebruiken de Boomklever, Bosuil en Grote bonte specht de hollen in de beukenbomen aan de oostzijde van het plangebied als broedplaats. Van de Spreeuw is bekend dat deze broedt in één van de hollen.

3.4.3

ZOOGDIEREN

Tabel 3.5

Zoogdiersoorten die (mogelijk) aanwezig zijn in het plangebied.

Grondgebonden zoogdieren	Vleermuizen (Rode lijst)
Algemeen voorkomende zoogdieren, Eekhoorn	Gewone dwergvleermuis Grootoorvleermuis (kwetsbaar) Rosse vleermuis (Kwetsbaar) Laatvlieger (Kwetsbaar) <i>Myotis spec.</i>

Grondgebonden zoogdieren

Uitgebreide inventarisaties naar grondgebonden zoogdieren hebben niet plaatsgevonden (Natuurloket). Op basis van de veldbezoeken zijn aanwezige habitats beoordeeld. In het plangebied worden algemene

zoogdiersoorten als muizen, spitsmuizen, Mol en Egel verwacht. Mogelijk dat incidenteel Hazen en Konijnen voorkomen. Kleine zoogdieren trekken roofdieren als de Vos aan. In de omgeving van het plangebied zijn waarnemingen van Eekhoorns gedaan (Waarneming.nl). De grote bomen vormen een geschikt foerageergebied voor deze soort. De nestlocaties van Eekhoorn bevinden zich vaak in naaldbomen. Gezien deze niet aanwezig zijn in het plangebied wordt de aanwezigheid van Eekhoornnesten uitgesloten.

Vleermuizen

Het veldbezoek op 17 juni 2009 vond in de avond plaats. Tijdens dit veldbezoek is de functie van het plangebied voor vleermuizen onderzocht. Tabel 3.5 geeft de aangetroffen soorten weer.

Afbeelding 3.4

Functies van het plangebied en omgeving voor verschillende soorten vleermuizen.

Het plangebied heeft voor verschillende soorten vleermuizen een functie (zie Afbeelding 3.4). Het plangebied vormt voor de Grootoorvleermuis, Laatvlieger en Gewone dwergvleermuis foerageergebied. Daarnaast bevinden zich verschillende vliegroutes van de Laatvlieger en Gewone dwergvleermuis in het plangebied. Vleermuizen gebruiken lijnvormige elementen als bomenrijen om van bijvoorbeeld verblijfplaatsen naar foerageergebieden te vliegen. Verder bevinden zich nog verblijfplaatsen van de Rosse vleermuis en de Grootoorvleermuis aan de oostkant van het plangebied in de grote beukenbomen. Aan de westkant van het plangebied is een *Myotis* soort waargenomen (mogelijk Gewone baardvleermuis). De exacte functie van het plangebied voor de soort is niet bekend, maar verblijfplaatsen bevinden zich niet in het plangebied.

3.4.4

AMFIBIEËN EN REPTIELEN

In de omgeving van het plangebied komen verschillende soorten amfibieën voor (Van Delft & Schuitema, 2005, website RAVON). Het ontbreken van open water sluit de aanwezigheid van voortplantingsplaatsen voor amfibieën in het plangebied uit. Het plangebied zelf biedt ook geen geschikte winterverblijfplaatsen. De nabijgelegen houtwal en onderstaande begroeiing zijn wel geschikt voor de overwintering van algemene soorten amfibieën als de Bruine kikker en de Gewone pad. De aanwezigheid van reptielen is bekend op enige afstand van het plangebied (exacte locatie is niet bekend, omdat de informatie op kilometerhokniveau wordt gegeven; Van Delft & Schuitema, 2005). Reptielen zijn niet aangetroffen tijdens veldbezoeken. Geschikte habitats (schrone vegetaties, zandverstuivingen) liggen niet in het plangebied. De aanwezigheid van reptielen in het plangebied is uitgesloten.

3.4.5 INSECTEN EN OVERIGE ONGEWERVELDEN

Over de aanwezigheid van beschermde soorten insecten en ongewervelden is weinig bekend (Natuurloket, Waarneming.nl). Tijdens veldbezoeken zijn verschillende insecten waargenomen. Waargenomen vlinders zijn de Distelvlinder en Gehakelde aurelia. De Aardhommel en de Steenhommel zijn andere waargenomen insecten. Geen van deze soorten staat op de Rode lijst. Beschermde insecten en andere ongewervelden stellen hoge (ecologische) eisen aan de leefomgeving. De aanwezigheid van beschermde soorten insecten is uitgesloten, gezien de aangetroffen omstandigheden in het plangebied.

3.5 OVERZICHT BESCHERMDE SOORTEN

In Tabel 3.6 zijn de aangetroffen soorten overzichtelijk onder elkaar gezet.

Tabel 3.6

Beschermde soorten en andere beschermde ecologische waarden in het plangebied.

Soortgroep	Soort	Beschermings-categorie	Opmerkingen
Vogels	Boomklever, Bosuil, Grote bonte specht, Koolmees, Pimpelmees, Spreeuw	Vogels	Broed- en foerageergebied. Inventarisatie van deze soorten is gewenst.
	Overige algemene soorten van bossen en struwelen	Vogels	Broed- en foerageergebied
Zoogdieren	Algemeen voorkomende grondgebonden zoogdieren	Tabel 1	Plangebied biedt (mogelijk) foerageergebied en rust- en verblijfplaatsen
	Gewone dwergvleermuis	Tabel 3	Vliegrouete en foerageergebied
	Grootoorvleermuis		Foerageergebied en verblijfplaats
	Laatvlieger		Vliegrouete en foerageergebied
	Rosse vleermuis		Verblijfplaats
	<i>Myotis</i> soort		Functie plangebied onbekend, geen verblijfplaatsen in plangebied
Amfibieën	Algemeen voorkomende soorten	Tabel 1	

3.6 LEEMTE IN KENNIS

Er zijn geen leemtes in kennis.

HOOFDSTUK

4 Beoordeling

Aan de hand van de aangetroffen natuurwaarden (hoofdstuk 3) volgt in hoofdstuk 4 de beoordeling van de effecten van aanleg van de aansluitingsweg.

4.1

OMSCHRIJVING WERKZAAMHEDEN FASE 2

Fase 1 van de aanpassing van de N261 wordt uitgevoerd door de Provincie Noord-Brabant. De plannen voor fase 2 bestaan uit de aanleg van een nieuwe weg tussen de Kasteellaan en de Klokkenlaan. Ter hoogte van de Klokkenlaan komt een nieuwe ontsluiting naar de N261. Zie Afbeelding 4.5 voor nieuwe inrichting van het plangebied en directe omgeving. Voor de aanleg van de weg wordt de vegetatie van het terrein verwijderd. Vervolgens wordt de grond bouwrijp gemaakt en de weg aangelegd.

Afbeelding 4.5

Kaart met de Ecologische Hoofdstructuur en de nieuwe ontsluiting van de N261. Het plangebied voor de ontsluitingsweg van Fase 2 is met rood aangegeven in de afbeelding.

4.2

INVLOEDEN VAN HET PROJECT

De voorziene werkzaamheden en veranderingen in het plangebied beïnvloeden aanwezige natuurwaarden. Niet alleen in de aanlegfase maar vooral in de gebruiksfase zorgt de weg voor verstoring in de omgeving door licht, activiteit en geluid.

De belangrijkste invloeden van de werkzaamheden op de natuurwaarden zijn:

- verstoring tijdens aanlegfase (werkzaamheden, transport, menselijke activiteit);
- verstoring door gebruik (activiteit, geluid, licht);
- vernietiging van groei- en verblijfplaatsen en leefgebieden door verwijderen vegetatie en bouwrijp maken van plangebied;
- barrièrevorming door aanleg van een weg, waar voorheen geen weg lag.

4.3

GEVOLGEN VOOR BESCHERMDE GEBIEDEN

4.3.1

NATUURBESCHERMINGSWET

Het dichtstbijzijnde Natura 2000-gebied Loonse & Drunense duinen ligt op een afstand van meer dan een kilometer van het plangebied. Er is geen sprake van directe effecten door bijvoorbeeld ruimtebeslag. Het plangebied heeft geen functie voor kwalificerende soorten van de dichtstbijzijnde Natura 2000-gebieden. Bovendien scheidt de bebouwde kom van het dorp Loon op Zand het plangebied van het Natura 2000-gebied. Natura 2000-gebied of kwalificerende waarden worden niet verstoord door werkzaamheden of veranderingen in het plangebied.

Een mogelijk externe werking (indirect effect) van de aanleg van de nieuwe weg is een verandering van de depositie van stikstof in de Loonse en Drunense duinen. De aanleg van de weg leidt vermoedelijk niet tot extra verkeer.

De weg leidt verkeer bovendien uit Loon op Zand weg. Dit betekent dat de hoeveelheid auto's in de buurt van de Loonse & Drunense duinen afneemt. De verwachte depositie in het gebied neemt af. Effecten van verhoogde deposities op habitattypen zijn uitgesloten.

Het Beschermde natuurmonument Eendennest ligt op een grote afstand van het gebied. De veranderingen in het plangebied hebben geen effect op dit natuurmonument.

Significante effecten op nabijgelegen Natura 2000-gebieden en beschermde natuurmonumenten zijn uitgesloten.

4.3.2

ECOLOGISCHE HOOFDSTRUCTUUR

De werkzaamheden veroorzaken geen ruimtebeslag op de planologisch beschermde EHS (zie Afbeelding 3.3). Overige effecten op de EHS zijn uitgesloten. Nabijgelegen delen van de EHS zijn geïsoleerde bosgebieden. Voorzien is deze delen uit de EHS te halen, omdat deze geen verbindende functie hebben.

4.4

GEVOLGEN VOOR BESCHERMDE SOORTEN

Volgens de algemene verbodsbepalingen van de Flora- en faunawet (artikel 8 t/m 12, zie § 2.2.3) is het verboden beschermde planten te beschadigen of van hun groeiplaats te verwijderen. Voor dieren geldt dat het verboden is deze onder andere te doden, verwonden of opzettelijk te verontrusten. Nesten, holen of andere vaste voortplantings-, rust- en verblijfplaatsen mogen niet worden beschadigd, vernield, weggenomen of verstoord worden. Hetzelfde geldt voor functionele leefgebieden van beschermde soorten. Voor vleermuizen zijn dit bijvoorbeeld trekroutes. Onderstaande tekst beschrijft de effecten op beschermde soorten aanwezig in en in de invloedszone van het plangebied.

Broedvogels

Het verwijderen van de vegetatie gaat gepaard met verlies aan geschikte broed- en foerageerlocaties voor voornamelijk algemene broedvogelsoorten. Na ingebruikname van de weg mijden foeragerende vogels het plangebied en directe omgeving. Het uitvoeren van de werkzaamheden in het broedseizoen leidt tot verstoring van broedende vogels en vernietiging van nestplaatsen met jongen.

Niet-broedvogels

De werkzaamheden en ingebruikname van de weg verstoren foerageergebieden voor niet-broedvogels. Naar verwachting mijden vogels het plangebied. Tot op zekere hoogte vindt gewinning aan de weg plaats voor verschillende soorten (bijvoorbeeld de Houtduif of de Zwarte kraai). Het is de verwachting dat verschillende soorten foerageren in de wegbermen.

Grondgebonden zoogdieren

De weg tast leefgebieden van het in het plangebied voorkomende en verwachte zoogdieren aan. Kleine grondgebonden zoogdieren als muizen, spitsmuizen en Mollen worden tijdens de werkzaamheden mogelijk onopzettelijk gedood. Grotere zoogdieren verlaten, indien aanwezig, het plangebied bij aanvang van de werkzaamheden en mijden het plangebied tot de werkzaamheden zijn afgerond. Voor grondgebonden zoogdiersoorten leidt het project tot verstoring en verlies van vaste rust- en verblijfplaatsen. De nieuwe weg vormt bovendien voor grondgebonden zoogdieren een barrière. Dieren mijden de weg vanwege het verkeer. Bovendien lopen dieren de kans overreden te worden wanneer ze de weg oversteken.

Vleermuizen

Het plangebied heeft verschillende functies voor vleermuizen.

De veranderende inrichting van het plangebied verstoort functies die in het plangebied in de huidige situatie heeft.

- Door het plaatsen van verlichting verdwijnen vliegroutes van de Laatvlieger en Gewone dwergvleermuis. Verlichting verstoort de vliegroutes van deze soorten (Limpens *et al.*, 2004).
- De functie van het plangebied als foerageergebied vermindert door het plaatsen van verlichting. Dit geldt in het bijzonder voor de Grootoorvleermuis, die gevoelig is voor verlichting van de jachtgebieden. Laatvlieger en Gewone dwergvleermuis blijven gebruik maken van foerageergebieden ondanks verlichting (Limpens *et al.*, 2004).
- Door het kappen van bomen gaan verblijfplaatsen van de Rosse vleermuis en Grootoorvleermuis verloren.

Amfibieën

De werkzaamheden leiden mogelijk tot onopzettelijk doden van individuen.

Zie Tabel 4.7 voor mogelijke overtredingen van verbodsbepalingen uit de Flora- en faunawet door de werkzaamheden.

Tabel 4.7

(Mogelijke) overtredingen van de verbodsartikelen uit de Flora- en faunawet door de werkzaamheden in het plangebied

Soort(groep)	Art. 8	Art. 9	Art. 10	Art. 11	Art. 12
Broedvogels				X	X
Grondgebonden zoogdieren				X	
Gewone dwergvleermuis (vliegroute)				X	
Rosse vleermuis (verblijfplaats)		X		X	
Grootoorvleermuis (verblijfplaats)		X		X	
Laatvlieger (vliegroute)				X	
Algemeen voorkomende amfibieën				X	

VERBODSBEPALINGEN FLORA- EN FAUNAWET

Artikel 8. Het is verboden planten, behorende tot een beschermde inheemse plantensoort, te plukken, te verzamelen, af te snijden, uit te steken, te vernielen, te beschadigen, te ontwortelen of op enigerlei andere wijze van hun groeiplaats te verwijderen.

Artikel 9. Het is verboden dieren, behorende tot een beschermde inheemse diersoort, te doden, te verwonden, te vangen, te bemachtigen of met het oog daarop op te sporen.

Artikel 10. Het is verboden dieren, behorende tot een beschermde inheemse diersoort, opzettelijk te verontrusten.

Artikel 11. Het is verboden nesten, holen of andere voortplantings- of vaste rust- of verblijfplaatsen van dieren, behorende tot een beschermde inheemse diersoort, te beschadigen, te vernielen, uit te halen, weg te nemen of te verstoren.

Artikel 12. Het is verboden eieren van dieren, behorende tot een beschermde inheemse diersoort, te zoeken, te rapen, uit het nest te nemen, te beschadigen of te vernielen.

4.5**TOETSING FLORA- EN FAUNAWET**

In Tabel 4.7 staat aangegeven welke (mogelijke) overtredingen van de Flora- en faunawet (mogelijk) gepaard gaan met uitvoering van de plannen. Voor zwaarder beschermde soorten ten aanzien waarvan overtredingen verwacht worden, is het noodzakelijk een ontheffing aan te vragen. De ontheffingsgrond hangt af van het beschermingsniveau van de soort. In Tabel 4.8 is aangegeven welk beschermingsregime voor de verschillende soorten van toepassing is.

Tabel 4.8

In het kader van de Flora- en faunawet: beschermde soorten, bijbehorende beschermingscategorieën en ontheffingen van verbodsbepalingen.

Soort(groep)	Beschermingscategorie	Ontheffing
Broedvogels	Vogels	Geen ontheffing mogelijk, voorkómen van schadelijke effecten. Voor een aantal vogels is inventarisatie wel gewenst.
Grondgebonden zoogdieren	Tabel 1	Vrijstelling bij ruimtelijke ontwikkelingen.
Eekhoorn	Tabel 2	Vrijstelling wanneer wordt gewerkt volgens goedgekeurde gedragscode. Anders ontheffing met lichte toets.
Gewone dwergvleermuis	Tabel 3	Effecten dienen te worden gemitigeerd, zodat geen effecten op soorten voorzien zijn en een ontheffing niet nodig is (toetsing door DLG).
Rosse dwergvleermuis		
Grootoorvleermuis		
Laatvlieger		
Algemeen voorkomende amfibieën	Tabel 1	Vrijstelling bij ruimtelijke ontwikkelingen.

4.6**HET CRITERIUM 'HET VOORKÓMEN VAN SCHADE'**

Door tijdens werkzaamheden beschermende maatregelen te treffen zijn overtredingen van de Flora- en faunawet (deels) te voorkómen. Dit zijn zogenaamde mitigerende maatregelen. Voor de werkzaamheden in het plangebied zijn de volgende beschermende maatregelen relevant:

- Het verwijderen van vegetatie vindt plaats buiten het broedseizoen (15 maart – 15 juli). Dit voorkomt verontrusting en verstoring van broedende vogels. Om te voorkómen dat grondbroedende vogels zich vestigen, raden wij aan om braakliggend terrein te (diep)ploegen.
- Het voorafgaand aan de werkzaamheden plaatsen van nieuwe verblijfplaatsen voor vleermuizen in de directe omgeving (zie hoofdstuk 6).

- Het behouden van de trekroute aan de noordzijde van het plangebied. In aanvulling op het behoud kunnen ook aanvullende maatregelen worden genomen om deze zone optimaal in te richten (zie hoofdstuk 6).

4.7

HET CRITERIUM 'GUNSTIGE STAAT VAN INSTANDHOUDING'

Ondanks het in acht nemen van de bovenstaande beschermende maatregelen kunnen alsnog overtredingen van de Flora- en faunawet plaatsvinden. Belangrijk is de vraag in hoeverre de veranderingen in het plangebied de gunstige staat van instandhouding aantast.

Broedvogels

In het plangebied komen alleen algemene vogelsoorten van bossen en struwelen voor. Op basis van de uitgevoerde onderzoeken, verspreidingsgegevens en aanwezige biotopen, is de aanwezigheid van andere minder algemene of bijzondere soorten uitgesloten. Jaarrond beschermde nesten komen niet voor. Vogels waarvan het ministerie aangeeft dat ze plaatstrouw zijn (bijvoorbeeld Bosuil en Koolmees), vinden gemakkelijk een nieuwe broedplaats. Het betreft hier alleen soorten met een gunstige staat van instandhouding, die door de veranderingen in het plangebied niet in gevaar komt.

Kleine grondgebonden zoogdieren

Tijdens de werkzaamheden trekken de aanwezige zoogdieren naar geschikte leefgebieden in de nabije omgeving. Vooral voor kleine grondgebonden zoogdieren, als muizen en spitsmuizen, zijn na de werkzaamheden geschikte biotopen aanwezig in de wegbermen. Grotere zoogdieren verlaten, indien aanwezig, het plangebied bij aanvang van de werkzaamheden en blijven het plangebied mijden na ingebruikname van de weg. De weg vormt een barrière voor veel soorten. Bovendien neemt de kans om overreden te worden toe.

Ondanks de negatieve effecten doet de uitvoering van de plannen geen afbreuk aan de gunstige staat van instandhouding van aanwezige soorten.

Vleermuizen

De Gewone dwergvleermuis is een algemene vleermuissoort die overal in Nederland wordt aangetroffen (Vleermuis.net). De soort is een regelmatige voortplanter, waarvan de trend niet afneemt (website ministerie EL&I). Door de veranderingen in het plangebied komt de gunstige staat van instandhouding niet in gevaar.

De Laatvlieger is ook een soort die overal in Nederland (met uitzondering van de Waddeneilanden) voorkomt (Vleermuis.net). Evenals de Gewone dwergvleermuis neemt deze regelmatige voortplanter niet af (website ministerie EL&I).

De Rosse vleermuis is een soort waarvan de laatste jaren in Noord-Brabant het vermoeden bestaat dat de populatie toeneemt (Vleermuis.net). De Rosse vleermuis is een regelmatige voortplanter, waarvan de trend voor 1950 matig afnam, maar tegenwoordig stabiel is. Door het kappen van de beuk vermindert het aantal vaste verblijfplaatsen. Hoewel het aantal vleermuizen stabiel is, zijn vaste verblijfplaatsen mogelijk een beperkende factor. Bij het verlies aan vaste verblijfplaatsen kan niet zonder meer worden uitgegaan dat de gunstige staat van instandhouding niet verslechterd.

De Grootoorvleermuis komt verspreid door Nederland voor, maar nergens in grote aantallen (Vleermuis.net). De soort is algemeen en plant zich regelmatig voor (stijgende trend sinds 2000) (website ministerie EL&I). Hoewel het aantal vleermuizen stabiel is, zijn vaste verblijfplaatsen mogelijk een beperkende factor. Bij het verlies aan vaste verblijfplaatsen kan niet zonder meer worden uitgegaan dat de gunstige staat van instandhouding niet verslechterd.

HOOFDSTUK 5

Conclusies

Hoofdstuk 5 gaat over de conclusies die volgen uit de effectbeoordeling in hoofdstuk 4.

5.1

BESCHERMDE GEBIEDEN

Natuurbeschermingswet

De plannen leiden niet tot effecten op Natura 2000-gebied. Gezien afstand van het plangebied tot het Natura 2000-gebied Loonse en Drunense Duinen en het Beschermde natuurmonument Eendennest het feit dat de bebouwde kom van het dorp Loon op zand ook tussen het plangebied en het Natura 2000-gebied ligt, worden geen effecten verwacht. Significante effecten worden uitgesloten.

Ecologische hoofdstructuur

De werkzaamheden in het plangebied hebben geen ruimtebeslag op de EHS tot gevolg. Overige effecten op wezenlijke kenmerken zijn uitgesloten, omdat het in de directe omgeving alleen geïsoleerde bosgebieden betreft. Wanneer de Verordening ruimte van kracht wordt, worden deze gebieden uit de EHS gehaald.

5.2

BESCHERMDE SOORTEN

De werkzaamheden in het plangebied hebben de volgende effecten op beschermde soorten:

- Werkzaamheden in het broedseizoen, leiden tot verstoring en vernietiging van nestplaatsen van verschillende vogelsoorten.
- In het gebied komen verschillende algemeen voorkomende kleine grondgebonden zoogdieren en amfibieën voor. De werkzaamheden leiden mogelijk tot onopzettelijk doden, verstoring en vernietiging van leefgebieden. Bovendien vormt de nieuwe weg een barrière voor aanwezige soorten.
- Door verlichting verdwijnen vliegroutes van vleermuizen. Bovendien leidt de kap van de bomen aan de Kasteellaan tot vernietiging van vaste verblijfplaatsen van de Rosse vleermuis en Grootoorvleermuis. Mitigerende maatregelen voorkomen dat de soort schade ondervindt vanwege het vernietigen van vaste verblijfplaatsen.
- Met uitzondering van vleermuizen en vogels geldt voor de overige beschermde soorten ten aanzien waarvan verboden handelingen te verwachten zijn, een algemene vrijstelling bij ruimtelijke ingrepen in het kader van de nieuwe AMvB art. 75 van de Flora- en faunawet.

HOOFDSTUK

6 Mitigatie en compensatie

Uit de conclusies (hoofdstuk 5) volgen waarden waarvan effecten en zelfs verlies voorzien is. Hoofdstuk 6 beschrijft de maatregelen die de effecten verzachten en compenseren.

6.1**BESCHERMDE GEBIEDEN**

.Compensatie voor te verliezen waarden is reeds voorzien in het compensatieplan voor de gehele ombouw van de N261. In het compensatieplan is compensatie voorzien voor de Molenwijk-Zuid (ARCADIS, 2010). Dit betekent dat geen extra compensatie vereist is.

6.2**BESCHERMDE SOORTEN**

Uit onderliggende natuurtoets volgen de volgende aanbevelingen met betrekking tot beschermde soorten:

- Werkzaamheden worden uitgevoerd buiten het broedseizoen. Wanneer het niet mogelijk is buiten het broedseizoen te werken, dient de vegetatie wel buiten het broedseizoen verwijderd te worden. Hiermee wordt voorkomen dat broedvogels zich in het projectgebied of direct omgeving vestigen.
- Vanwege de aanwezigheid van kleine zoogdieren en amfibieën wordt aangeraden werkzaamheden zoveel mogelijk buiten het winterseizoen uit te voeren. De meest gunstige periode voor werkzaamheden is van 15 juli tot het winterseizoen. Dit is buiten het broedseizoen en kleine zoogdieren en amfibieën hebben de mogelijkheid het projectgebied te ontvluchten bij aanvang van de werkzaamheden.
- De vliegroute voor vleermuizen blijft behouden wanneer langs de weg bomen worden aangeplant. Hiervoor wordt een bomenrij van gebiedseigen bomen als de Beuk aanbevolen. Daarnaast moet verlichting van de weg dusdanig worden aangepast, dat deze zo min mogelijk uitstraalt.
- Voor het verlies van vaste verblijfplaatsen van de Rosse vleermuis en Grootoorvleermuis dienen mitigerende maatregelen te worden genomen:
 - De bomen worden gekapt op een moment dat geen vleermuizen aanwezig zijn. Dit dient voor de kap door een vleermuisdeskundige gecontroleerd te worden. De meest gunstige periode zijn de maanden april, september en oktober. In deze maanden is de boomholte niet in gebruik als kraamkolonie of winterverblijfplaats. Mogelijk is een holte wel in gebruik als verblijfplaats, maar door voorzichtig te handelen onder begeleiding van een vleermuisdeskundige ecooloog kan voorkomen worden dat dieren gedood worden.

- Door delen van de stammen met de gaten in of in de nabijheid van de nieuwe bomenrij te plaatsen blijven de vaste verblijfplaatsen voor vleermuizen en holenbroeders behouden.
Tijdens het kappen van de grote beuken moet erop gelet worden dat de delen met holen behouden blijven. De tijd tussen het kappen van de bomen en het plaatsen van de stammen moet zo kort mogelijk zijn.
- ARCADIS heeft een memo opgesteld voor gemeente Loon op Zand waarin beschreven wordt hoe de bomen gekapt moeten worden en de stamdelen verplaatst. Deze memo is bepalend voor de werkwijze en dus ook voor toetsing aan de Flora- en faunawet door het Bevoegd Gezag. De memo is bijgevoegd in bijlage 2.
- De mitigerende maatregelen worden bij voorbaat getoetst door Dienst Landelijk Gebied (DLG) door middel van een ontheffingsaanvraag. Wanneer voldoende maatregelen genomen zijn, wordt de ontheffingsaanvraag positief afgewezen. Met andere woorden: negatieve effecten en overtredingen van de verbodsbepalingen van de Flora- en faunawet zijn uitgesloten, omdat voldoende mitigerende maatregelen zijn genomen.

HOOFDSTUK

7

Gebruikte bronnen

- ARCADIS, 2010. Ombouw provinciale weg N261, Compensatieplan 2010. *In voorbereiding*. In opdracht van de provincie Noord-Brabant. D.d. 8 oktober 2010. Kenmerk 075111129:0.1.
- ARCADIS 2010b. Memo Werkwijze kap en verplaatsen bomen rotonde Kasteellaan. Memo van. 17 november 2010, kenmerk 075176659:0.1 (zie ook bijlage 2).
- Delft, J.J.C.W. van & Schuitema, W., 2005. Werkatlas amfibieën en reptielen in Noord-Brabant. RAVON Noord-Brabant, Tilburg / Stichting RAVON, Nijmegen.
- Limpens, H.J.G.A., Twisk, P. & Veenbaas, G., 2004. Met vleermuizen overweg. DWW-2004-037. Uitgave Dienst Weg- en Waterbouwkunde, Delft en VZZ, Arnhem.
- Ministeries van LNV en VROM en de provincies, 2007. Spelregels EHS: Beleidskader voor compensatiebeginsel, EHS-saldobenadering en herbegrenzen EHS. Een gezamenlijke uitwerking van rijk en provincies.
- Ministerie van Volkshuisvesting, Ruimtelijke Ordening en Milieu (VROM), 2004. Nota Ruimte *Ruimte voor ontwikkeling*. Vastgesteld in de ministerraad d.d. 23 april 2004.
- Ministerie van VROM, 2009. Overzicht reikwijdte omgevingsvergunning. *Wet algemene bepalingen omgevingsrecht, juli 2009*. VROM 9222 / juli 2009
- Provincie Noord-Brabant, 2005. Beleidsregel natuurcompensatie provincie Noord-Brabant. Versie november 2005.
- Provincie Noord-Brabant, 2008. Brabant in Ontwikkeling. Interim-structuurvisie Noord-Brabant.
- Provincie Noord-Brabant, 2010a. Verordening Ruimte Noord-Brabant. Provinciaal blad van Noord-Brabant: ISSN: 0920-1408. Vastgesteld door de Provinciale Staten op 23 april 2010.
- Provincie Noord-Brabant, 2010b. Verordening Ruimte Noord-Brabant, fase 2. *Ontwerp*. Inspraakversie Gedeputeerde Staten 1/22 juni 2010.

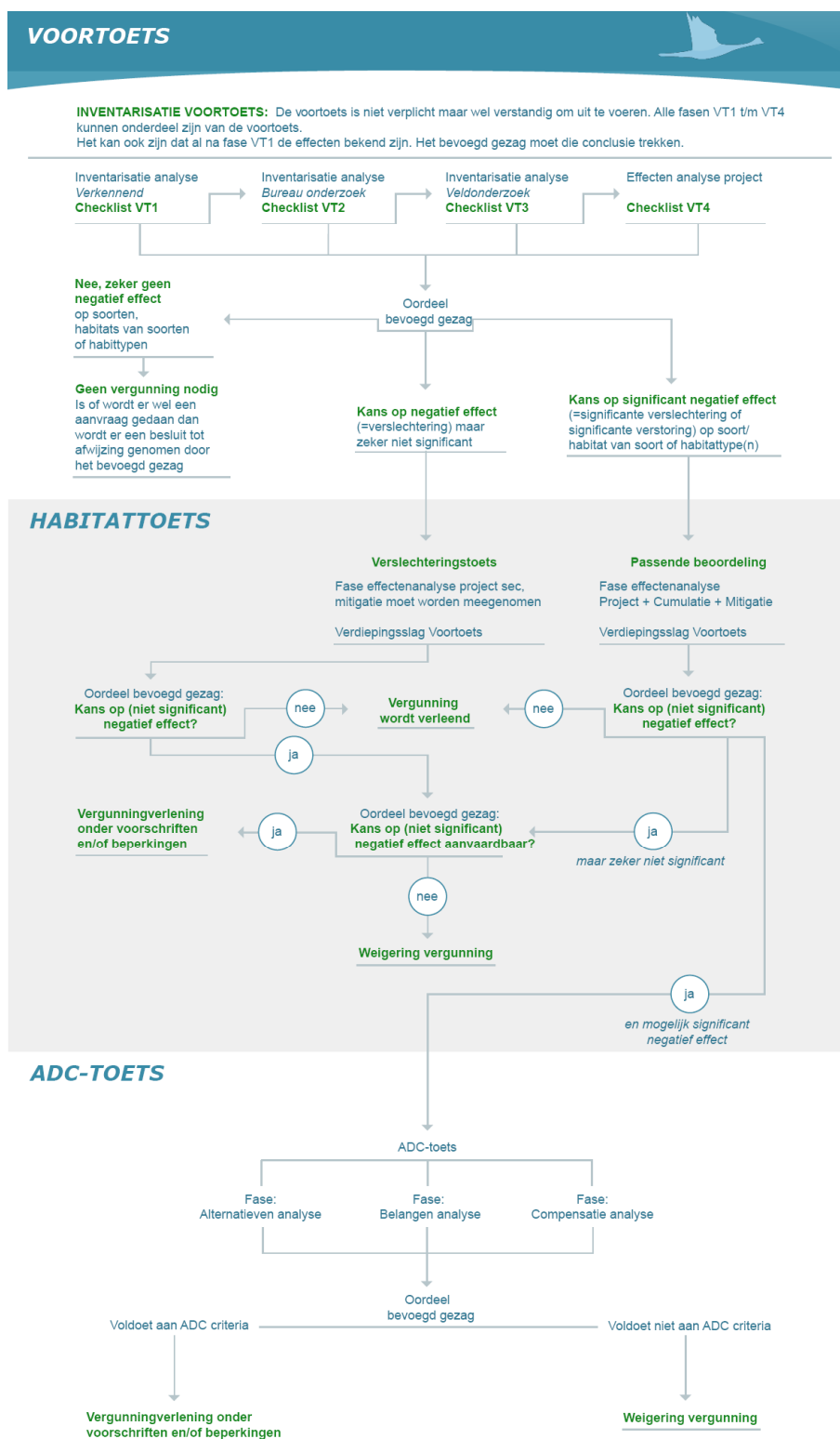
Website

- Google Maps: <http://maps.google.nl>
- Kaart Ecologische Hoofdstructuur Provincie Noord-Brabant: <http://www.brabant.nl/Links/Provinciale%20Kaarten/Ecologische%20Hoofd%20Structuurkaart.aspx>
- Kaart Natuurbeheerplan Noord-Brabant: <http://brabant.nl/kaarten/natuurbeheerplan-ambitiekaart-en-beheertypekaart.aspx>
- Kaart Verordening Ruimte Noord-Brabant: <http://roplan.brabant.nl/default.aspx?groepcode=vr-ehs>
- Ministerie van EL&I: <http://www.minlnv.nl> (informatie wordt nog overgezet naar een nieuwe website)

- Ministerie van LNV: Landschap ontwikkelen met kwaliteit:
<http://www2.minlnv.nl/thema/groen/ruimte/ols/algemeen/vb/inftgroav53.shtml>
- Natuurloket: <http://www.natuurloket.nl>
- RAVON: <http://www.ravon.nl>
- Vleermuis.net: <http://www.vleermuis.net>
- Waarneming.nl: <http://www.waarneming.nl>

BIJLAGE 1

Vergunningverlening natuurbeschermingswet

Natura 2000

De Natuurbeschermingswet kent twee routes voor het verlenen van een vergunning:

1. Als sprake is of kan zijn van significante verstoring van soorten en/of significante verslechtering van de kwaliteit van habitats, is een Passende Beoordeling vereist.
2. Als verslechtering van de kwaliteit van habitats is voorzien, maar deze zeker niet significant zijn, is een Verslechteringstoets vereist.
3. Als geen sprake is van de verslechtering van de kwaliteit van habitats en hoogstens sprake is van niet-significante verstoring van soorten, is geen Natuurbeschermingswet-vergunning nodig. Nader onderzoek is in dat geval niet nodig. Het schema op de vorige pagina geeft het bovenstaande schematisch weer.

Een Passende Beoordeling brengt gedetailleerd in kaart wat mogelijke effecten zijn van de activiteit op de natuurwaarden in het gebied en welke verzachtende (mitigerende) maatregelen de initiatiefnemer van plan is te nemen. Het toetsingskader van deze zaken zijn de instandhoudingsdoelstellingen van het Natura 2000-gebied in kwestie.

Significante effecten worden beoordeeld in het licht van de specifieke milieukenmerken en omstandigheden van het gebied. Ook omkeerbare en tijdelijke effecten zijn mogelijk significant. In de Passende Beoordeling zijn naast de effecten van het project ook de cumulatieve effecten uitgewerkt.

Indien uit de Passende Beoordeling blijkt dat een project niet leidt tot significante effecten, kan het Bevoegd Gezag de vergunning verlenen. In dat geval wordt de Passende Beoordeling gezien als Verslechteringstoets. Als wel significante effecten op treden, mag alleen een vergunning worden verleend na het uitvoeren van de ADC-toets, zie het volgende tekstkader.

ADC-TOETS

De ADC-toets beschrijft de Alternatieven, Dwingende redenen van groot openbaar belang en Compenserende maatregelen. Redenen van economische aard gelden als dwingende reden van groot openbaar belang. Als prioritaire soorten of habitats deel uitmaken van de instandhoudingsdoelen gelden redenen van economische aard niet zonder meer. Redenen van economische aard gelden als dwingende redenen van groot openbaar belang na toetsing en goedkeuring door de Europese Commissie.

SIGNIFICANTE EFFECTEN

Een activiteit heeft significante effecten als zij de instandhoudingsdoelstellingen van het gebied in gevaar brengt. Hiervoor is geen objectieve grens; per geval zal bekeken worden of een effect significant is. Het oordeel moet gebaseerd zijn op de specifieke situatie die van toepassing is.

Hierbij moeten ook cumulatieve effecten onderzocht worden (Ministerie van LNV, 2006).

Beschermde natuurmonument

Een deel van de Beschermde natuurmonumenten valt samen met Natura 2000-gebieden. Hiervoor geldt bij definitieve aanwijzing van de Natura 2000-gebieden het toetsingskader van artikel 19 van de Natuurbeschermingswet voor Natura 2000-gebieden.

Waar de gebieden niet samen vallen, blijven Beschermde natuurmonumenten in stand en vallen onder het toetsingskader van artikel 16 van de Natuurbeschermingswet, dat hieronder wordt toegelicht.

Voor het onderzoek dat ten grondslag ligt aan een vergunning voor een activiteit met negatieve gevolgen voor een Beschermde natuurmonument bestaan geen voorschriften zoals bij Natura 2000-gebieden.

Het onderzoek moet in ieder geval antwoord geven op de vraag in hoeverre de handelingen schadelijk kunnen zijn voor het natuurschoon, voor de natuurwetenschappelijke betekenis van het Beschermd natuurmonument of voor dieren of planten in het Beschermd natuurmonument of het Beschermd natuurmonument ontsieren en of dit al dan niet significante gevolgen kan hebben voor het natuurschoon, de natuurwetenschappelijke betekenis of voor dieren of planten in het Beschermd natuurmonument.

BIJLAGE 2

Kap en verplaatsing bomen rotonde Kasteellaan te Loon op Zand

In de beukenbomen aan de westzijde van de Kasteellaan zijn verblijfplaatsen aanwezig van vleermuizen. Zowel Rosse vleermuis als Gewone grootovleermuis verblijven in één of in meerdere van de drie aanwezige (te kappen) beukenbomen.

Algemene maatregelen en uitgangspunten

- Alle werkzaamheden worden onder ecologische directievoering uitgevoerd, waarbij een deskundige op het gebied van vleermuizen in bomen betrokken wordt.
- Het voorbereiden, kandelaberen, kappen en herplaatsen van de boomstammen wordt door een daartoe gespecialiseerd bedrijf of persoon uitgevoerd /begeleid.
- Alle handelingen waarbij vleermuizen dienen te worden vastgesteld, worden uitgevoerd door een deskundige op het gebied van vleermuizen.
- De bomen dienen duurzaam en zelfstandig te kunnen blijven staan op de nieuwe locatie zonder dat hierbij gevaar optreedt op omvallen van de boom en zodoende dat de boom een natuurlijk verval kan doorlopen.

Uitvoeringsperiode

- Het verplaatsen van de bomen wordt in de minst gevoelige periode voor vleermuizen uitgevoerd. Deze periode loopt van half september tot half november. Bij voorkeur in de periode half oktober tot half november vanwege het risico dat de bomen een paarfunctie hebben voor de in de boom aanwezige vleermuizen. Voorzien is om de werkzaamheden te beginnen op 1 maart 2011. In dat geval dienen de bomen in de eerste helft van april verplaatst te worden. In deze periode wordt de boom niet meer gebruikt als winterverblijfplaats en nog niet gebruikt als kraamplaats.

Voorbereiding bomen

- Alle openingen, holten en spleten in de bomen worden door middel van een visuele inspectie gecontroleerd op de aanwezigheid van vleermuizen. Dit kan het gehele jaar maar maximaal 4 weken voor aanvang van de werkzaamheden.
- Alle bomen met holtes worden verplaatst. Afhankelijk van het aantal geschikte holten wordt vastgesteld op welke hoogte de boom afgezaagd moet worden (onder begeleiding ecologisch deskundige).
- Vlak (daags) voor aanvang van het werk wordt opnieuw vastgesteld of er dieren aanwezig zijn in de verblijfplaatsen (visueel inspectie holten en door een controle op uitvliegende dieren).
- Het verplaatsen van de bomen mag niet plaatsvinden als er nog dieren in de boom zitten! Als bij controle nog dieren in de boom zitten dient het verplaatsen van de boom plaats te vinden na het uitvliegen van de dieren. Dit betekent dat het omzagen en verplaatsen van de boom na zonsondergang zal moeten worden uitgevoerd.
- De hollen dienen minimaal 5 meter boven maaiveld te blijven bij herplaatsing van de boom.

- Indien de hopen in de actuele situatie lager dan 5 meter zitten dan zal de ecologisch deskundige ter plaatse bepalen hoe hoog de holte minimaal (2,5 meter is uiterste) moet blijven bij herplaatsing.

Voorbereiding nieuwe plantlocatie

- De nieuwe locatie ligt op korte afstand (maximaal 200 m) tot de standplaats van de bomen. De locatie bevindt zich in de groenstrook (deels te ontwikkelen en te versterken tussen de sportvelden en de toekomstige randweg ten noordwesten van de huidige standplaats).
- Rondom de nieuwe locatie zullen bestaande bomen aanwezig zijn zodat de verblijven beschut worden tegen weersinvloeden. De exacte locatie wordt in afstemming met de ecologisch deskundige in het veld bepaald.
- De boom wordt zo herplaatst dat de openingen van de vleermuisverblijven dezelfde richting op staan als in de oorspronkelijke situatie. Hierbij dient tevens rekening gehouden te worden met afdoende beschutting maar ook afdoende uit- en aanvliegmogelijkheden.
- Er wordt een constructie voorbereid waardoor de boom zelfstandig kan blijven staan. Bekende methoden zijn in een met een stabiliserende beton/staal constructie (inzet boomspecialist) en/ of in een gat waarbij enkele meters stam in de grond gezet worden (methode nader te bepalen door uitvoerder!).

Uitvoering kap en verplaatsen

- De bomen worden in de minste gevoelige periode (half september- half november of eerste helft van april) gekandelabert waarbij de dikke takken (diameter meer dan 20 cm) tot een stomp van een halve meter worden teruggezet.
- De boom wordt in een kraan vastgezet en vervolgens rechtop afgezaagd zo laag als mogelijk boven het maaiveld. De boom wordt volledig rechtop verplaatst door de kraan naar de nieuwe locatie.
- De boom wordt niet neergelegd en mag niet vallen om scheuren en het breken van de stam te voorkomen. Tevens om te voorkomen dat eventueel in de boom aanwezige dieren verstoord raken.
- De boom wordt direct herplaatst zodat er continue verblijfsmogelijkheden aanwezig blijven om een tijdelijk verlies aan verblijfsmogelijkheden te voorkomen.

COLOFON

NATUURTOETS FASE 2 ONTSLUITINGSWEG N261

OPDRACHTGEVER:

GEMEENTE LOON OP ZAND

STATUS:

Vrijgegeven

AUTEUR:

G. Kos

GECONTROLEERD DOOR:

J. Beekman

VRIJGEGEVEN DOOR:

J. Beekman

20 december 2010

075470607:0.5

ARCADIS NEDERLAND BV
Utopialaan 40-48
Postbus 1018
5200 BA 's-Hertogenbosch
Tel 073 6809 211
Fax 073 6144 606
www.arcadis.nl
Handelsregister
9036504

©ARCADIS. Alle rechten voorbehouden. Behoudens uitzonderingen door de wet gesteld, mag zonder schriftelijke toestemming van de rechthebbenden niets uit dit document worden veeleenvoudigd en/of openbaar worden gemaakt door middel van druk, fotokopie, digitale reproductie of anderszins.

■